

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งศึกษาวิเคราะห์แนวคิดเรื่องมนุษย์ในนวนิยายของคอสโตยเชฟสกีผ่านการมองมนุษย์โดยแนวคิดเรื่องจิตในพุทธปรัชญา ในประเด็นสำคัญ 4 ประการ คือ องค์ประกอบ ความหมาย คุณลักษณะ และเป้าหมายของมนุษย์

ผลการวิจัยพบว่า มนุษย์มีองค์ประกอบ 2 ส่วน คือร่างกาย และจิตวิญญาณที่สัมพันธ์กับพระเจ้า เพราะ พระเจ้าทรงสร้างมนุษย์ให้มีลักษณะเหมือนกับพระองค์ มนุษย์จึงมีเสรีภาพเหมือนที่พระเจ้ามี แต่เสรีภาพของมนุษย์ที่ได้รับจากพระเจ้าถูกแปลความหมายเป็นเสรีภาพที่มนุษย์จะทำอะไรก็ได้ มันเป็นสาเหตุของความทุกข์ทรมานในจิตวิญญาณของมนุษย์ยุคใหม่ นั่นเป็นเพราะแท้จริงแล้วมนุษย์มีธรรมชาติที่ชั่วร้าย จากบาปกำเนิดของมนุษย์

มนุษย์แสวงหาความหมายให้กับตัวของเขาเองผ่านความคิดที่เขายึดถืออยู่ ด้วยแนวคิดของลัทธิมนุษยนิยม ซึ่งเป็นผลพวงของยุคแสงสว่างทางปัญญา จึงทำให้มนุษย์ในยุคสมัยของคอสโตยเชฟสกีอยู่ภายใต้อิทธิพลของแนวคิดต่างๆ โดยเฉพาะแนวคิดของฌ็อง-ฌาค รูสโซ ที่มีแนวคิดเกี่ยวกับ “เหตุผลและความจำเป็น” ของมนุษย์คือสิ่งสำคัญที่สุด และ “ธรรมชาติของมนุษย์ดี” ทำให้มนุษย์ยิ่งผองในตนเอง ประหนึ่งว่าตนคือพระเจ้า แนวคิดนี้ทำให้เกิด “ลัทธิ” ขึ้นมามากมาย และแนวคิดของลัทธิต่างๆ ก็ได้ท่วมทับตัวตนของมนุษย์

ส่วนคุณลักษณะของมนุษย์นั้น มนุษย์แสดงออกตามความคิดที่เขายึดถืออยู่เช่นกัน แต่การเลือกปฏิบัติตามความเชื่อของยุคสมัยใหม่ เช่น ความคิดที่ว่าตนสามารถทำอะไรก็ได้หรือความคิดแบบนโปเลียน ทำให้มนุษย์ปฏิบัติตนอยู่เหนือกฎทั้งปวง และปฏิเสธที่จะรักในมนุษยชาติ ยิ่งมนุษย์ยึดติดกับเหตุผลและความคิดที่ว่าธรรมชาติของมนุษย์ดีเพียงไร จิตวิญญาณความเป็นมนุษย์ถูกแบ่งแยก ในขณะที่เดียวกันความคิดที่ปฏิเสธเหตุผล กฎเกณฑ์ทั้งปวงและดำเนินชีวิตตามอารมณ์และแรงปรารถนาของตน ดังคนได้อุนสังคม ก็มีผลลัพธ์ของการสูญสิ้นของตัวตน

การแสดงออกของมนุษย์ได้เผยสิ่งที่อยู่ภายในตัวเขาผ่านบุคลิกภาพของแต่ละคน ซึ่งมีลักษณะสอดคล้องสัมพันธ์กับ แนวคิดเรื่องจิตในพุทธปรัชญา ตัวละครในนวนิยายของคอสโตยเชฟสกี ก็แสดงบุคลิกภาพในลักษณะต่างๆ ได้แก่ รากจิต โทสจิต โมหจิต ศรัทธาจิต พุทธิจิต และวิตกจิต แตกต่างกันไปตามแต่ละบุคคล

มนุษย์ในนวนิยายของคอสโตยเชฟสกี ทั้งหมดต้องเผชิญ โศกนาฏกรรมในชีวิต มันเป็นชะตากรรมที่พวกเขาต้องพบเจอ เพื่อยกระดับจิตวิญญาณของตัวเอง แต่มีเพียงตัวละครเพียงไม่กี่ตัวที่สามารถผ่านบททดสอบทางจิตวิญญาณว่าจะเลือกความดี หรือความชั่วอันเป็นสาเหตุแห่งการลงทัณฑ์และความทุกข์ทรมานในจิตใจของมนุษย์ คอสโตยเชฟสกีได้สร้างตัวละครที่ถือเป็นแบบอย่างในการผ่านพ้นชะตากรรมดังกล่าว เขาคือ อโลซา คารามาซอฟ ผู้มีความรักและศรัทธาในพระเจ้า ตลอดจนรักในมวลมนุษยชาติผ่านความรักในพระเจ้าผู้เป็นเจ้าของ เขาคือคนที่สามารถผานบุคลิกภาพภายในและภายนอกได้อย่างสอดคล้องกลมกลืน และเป็นหลักฐานที่แสดงว่า มนุษย์สามารถนำตนเองให้ผ่านพ้นชะตากรรมของเขาในโลกนี้เพื่อก้าวสู่อาณาจักรของพระเจ้า ความเป็นมนุษย์แบบอโลซาจึงถือเป็นเป้าหมายสูงสุดของมนุษย์ในนวนิยายของคอสโตยเชฟสกี

The objective of this research is to analyze the concept of man in Dostoevsky's novels using *Carita* (temperament) in Buddhist Philosophy in 4 main topics, constitution, meaning, characteristic, and aim.

The study found that constitution of man is consisted of two parts, body and spirit that is in communion with God. Man is created as an image of God. Therefore man has the same freedom as God. But the meaning of freedom as interpreted by man is that man is free to do anything as he wishes. This causes spiritual suffering in man today. This is because man has an evil nature as a result from the original sin.

Man seeks for his meaning of life following his own concepts. Humanism, a fruit of the Enlightenment age, makes man in Dostoevsky's time to be influenced by various concepts especially Jean-Jacques Rousseau's concept saying that 'reason and necessity' of man are the most important things and that man has 'a decent nature'. This gives man pride and feels like he himself is a God. Several 'isms' sprung up from this concept and later overwhelm man's self.

For the characteristic of man, man also expresses according to the concepts he is holding on to. However man chooses to follow the New Age's believes; eg. The Napoleon's belief which is 'one can do anything'. That is why man acts above all laws and refuses to love mankind. The more man clings on to the reason and the idea that man has a decent nature, the more the spirit of man is divided. At the same time, by rejecting all reasons and rules, and following his own emotion and passion, like the Underground Man, man loses his own self.

The expression of man reveals his inside through his characteristics which is related to the concept of *Carita* in Buddhist Philosophy. Each Character in Dostoevsky's novel expresses various characteristics in *Carita* which consist of *Raga-carita* (lustful temperament), *Dosa-carita* (hating temperament), *Moha-carita* (deluded temperament), *Saddha-carita* (faithful temperament), *Buddhi-carita* (intelligent temperament) and *Vitakka-carita* (speculative temperament). Their difference is various or depending on each one's tendencies.

All men in Dostoevsky's novels have to face life tragedies. It's their fates which will uplift their own spiritual levels. Not many of them are able to pass the spiritual test, making a choice between good and evil – a cause of punishment and sufferings in one's mind. Dostoevsky created a character that is a model of one who can go through fates. This character is Alyosha Karamazov who has love and faith in God and through that he loves mankind. He can combine his internal and external characteristics harmoniously. This is evidence showing that man can lead oneself through his own fate in this world in order to step into the realm of God. In Dostoevsky's novel, a kind of man like Alyosha is the highest aim in being a man.